

REZUMATUL TEZEI DE ABILITARE (RO)

Dreptul canonic în slujba bisericii: dimensiunea pastorală a unei realități necesare

Teza de abilitare, *Dreptul canonic în slujba bisericii: dimensiunea pastorală a unei realități necesare*, conține trei părți, și urmărește să prezinte documentat realizările profesionale obținute ulterior conferirii titlului de doctor. Activitatea mea de cercetare științifică și de activitate profesională după obținerea titlului de doctor în teologie (2015), în ultimii cinci ani, s-a axat preponderent pe studiul dreptului canonic, și în special pe producția canonică a propriei Biserici *sui iuris*.

În prima parte a tezei prezint realizările științifice, profesionale și academice ulterior susținerii tezei de doctorat *Ius particulare în Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium. Dreptul particular al Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică: actualitate și perspective*, prezentată la Universitatea din București, Facultatea de Teologie Romano-Catolică, coordonată de Prof. Dr. Pr. Isidor Mărtincă; am obținând titlul de doctor în domeniul teologie (drept canonic) cu calificativul magna cum laude. Teza a fost publicată integral la Presa Universitară Clujeană în anul 2016 în format fizic și e.book. <http://www.editura.ubbcluj.ro/php/download.php?f=1886&ex=pdf>

Teza de abilitare debutează cu o premisă în care prezint succint locul pe care îl ocupă dreptul canonic în Biserică. Ca și instituție divino-umană, biserica reprezintă locul privilegiat în care credinciosul creștin participă la mijloacele de mântuire în manieră organizată și ordonată. Relațiile dintre credincioși, sau dintre diferitele instituții ale Bisericii, sau chiar din perspectiva îndeplinirii exigențelor legate de accesul credincioșilor la mijloacele de har (sacramente) sunt guvernate și ordonate conform legii canonice, iar scopul fundamental al acesteia este tocmai *salus animarum*. Tocmai de aceea disciplina canonică are o finalitate primordial pastorală. Biserica are calitatea de a fi carismatică și instituțională în același timp; cunoașterea ei necesită și cunoașterea rolului normei canonice din viața ei, iar intenția acestei teze de abilitare este acela de a oferi o imagine de ansamblu, chiar dacă superficială, a evoluției propriilor preocupări de studiu și cercetare în domeniul dreptului canonic.

În acest sens am prezentat parcursul formativ și preocupările de dezvoltare profesională în domeniul teologiei, și în special al dreptului canonic oriental: etapele formative, cu perioade de studii realizate la Blaj și Roma au fost dublate de un interes față de continuarea pregătirii și de

dorința de acumulare a unui vast material informativ identificat în diferitele arhive romane: aceste materiale, dar și participarea la o serie de simpozioane sau *giornate di studio interdisciplinare* au oferit ulterior posibilitatea sintetizării și publicării unor studii și articole, sau chiar cărți.

Teza de doctorat este prezentată în această primă parte a tezei de abilitare: noutatea tezei este evidentă atâta timp cât în spațiul catolic românesc nu există încă o lucrare care să dezvolte o astfel de temă. Tocmai de aceea intenția de a aborda o astfel de temă se vede azi concretizată într-o lucrare care oferă noi posibilități de evaluare, analizare și dezvoltare a dreptului particular în Biserica Greco-Catolică din România. Cel puțin ultima parte a tezei, respectiv cap. V, *Dreptul particular între prezent și viitor*, oferă specialiștilor, și nu numai, propuneri sau variante de texte inspirate din izvoarele juridice și canonice ale propriei Biserici, și care se constituie într-un valid instrument de lucru în elaborarea viitorului text de drept particular al Bisericii Române Unite cu Roma. Materialul bibliografic utilizat pentru pregătirea tezei a oferit posibilitate aprofundării temei, dar în același timp a creionat și imaginea referitoare la stadiul cercetărilor cu privire la dreptul particular în Biserica de proveniență.

După susținerea și publicarea tezei de doctorat mi-am continuat activitatea, planurile de evoluție și dezvoltare a carierei profesionale și academice fiind prezentate în cea de a doua parte a acestei prime părți. Realizările profesionale, științifice și academice au vizat în principiu sfera de manifestarea a dreptului canonic în realitatea concretă a Bisericii. Având o experiență îndelungată la catedră, și un feedback-ul pozitiv din partea studenților și ai altor beneficiari ai activității mele profesionale am continuat munca de cercetare în domeniul dreptului canonic, îndeosebi particular, dar am vizat și o serie de realități adiacente acestuia și care se înserează ca teme generale în ansamblu raporturilor pe care dreptul le are cu alte discipline (teologia, istoria, liturgica etc.). Am dorit, astfel, să consolidez legătura dintre rezultatele cercetării și prezentarea acestora către studenți, în cadrul activităților didactice, pe de o parte, precum și către mediul științific, ecleziastic sau academic, pe de altă parte. Printre cele mai reprezentative publicații postdoctorale amintesc: 2 volume de autor; 3 volume colective editate; 5 articole traduse din literatura de specialitate; 26 de studii și articole; 3 recenzii; de asemenea am contribuit la organizarea unor simpozioane și am participat la un număr de peste 20 de simpozioane internaționale.

Partea a doua a tezei prezintă planuri de evoluție și dezvoltare a propriei cariere profesionale, științifice și academice. Întreaga activitate profesională, s-a desfășurat în cadrul

Departamentul Blaj al Facultății de Teologie Greco-Catolică, unde am contribuit alături de un colectiv omogen, tânăr, dinamic și responsabil la acele activități specific academice care au promovat valorile asumate de UBB: acțiuni bazate pe cunoaștere sistematică și inovatoare; dezvoltare personală și morală; învățare permanente și inovatoare; atitudine proactivă și participării; multiculturalitate, dialog intercultural și interconfesional; dezvoltare personală; promovarea competențelor științifice, organizaționale și civice; integrarea în diversitate și globalizare, în condiții de respect al identității și de reciprocitate.

Cadrul prin care îmi propun, în continuare, dezvoltarea carierei, și de care depind în ultimă instanță realizarea obiectivelor, se bazează pe un set de valori deja împărtășite la nivelul departamentului Blaj: transparență în comunicare (circulația informației care să ajute la identificarea, stabilirea și atingerea obiectivelor propuse); feedback (evaluare intercolegială care creează premisele unei permanente autocorecții și perfecționări, dialog cu studenții, consultanță); deschidere la nou (asumarea de noi abilități în gestionarea noilor informații sau tehnologii de predare, îndeosebi în perioada delicată de pandemie); acțiune comună (esențială, mai ales, în cadrul proiectelor de cercetare pluridisciplinare și interdisciplinare).

În ceea ce privește viitoarea activitate de cercetare, pe care doresc să o dezvolt coerent cu activitatea deja realizată, îmi propun ca direcțiile de cercetare viitoare să se bazeze pe aprofundarea temelor actuale de cercetare, cu scopul creșterii relevanței și al impactul lucrărilor științifice pe care le voi elabora. Planul viitor de cercetare asumat, pe care îl consider realizabil, se va baza pe relațiile cultivate cu alte grupuri de cercetare și colaborarea la proiecte naționale și internaționale. Voi continua să mă bazez pe profesionalism, corectitudine în cercetare și în prezentarea rezultatelor acestora, cultivarea încrederii în relațiile de colaborare cu alți colegi, dar și pe experiența proprie în realizarea de rezultate de cercetare.

Planul de dezvoltare al propriei cariere academice, în direcțiile menționate în teza de abilitare, vizează în primul rând îmbunătățirea și evoluția activității desfășurate până în acest moment, consolidarea și dezvoltarea acelor direcții de acțiune care să optimizeze și să garanteze atingerea scopurilor: implicare activă constantă; transparență comunicativă; feedback; creșterea competitivității și promovarea ideilor de comunitate; instruire permanentă și consecventă, etc.

În final, partea a treia a tezei prezintă o bibliografie selectivă relevantă a domeniului specific de cercetare. În selecție, referințele bibliografice sunt asociate atât realizărilor științifice profesionale și academice, cât și planurilor de evoluție și dezvoltare a carierei. Am preferat

prezentarea bibliografiei plecând de la unele criterii de identificare și departajare, pentru a face mai simplă consultarea acesteia.